

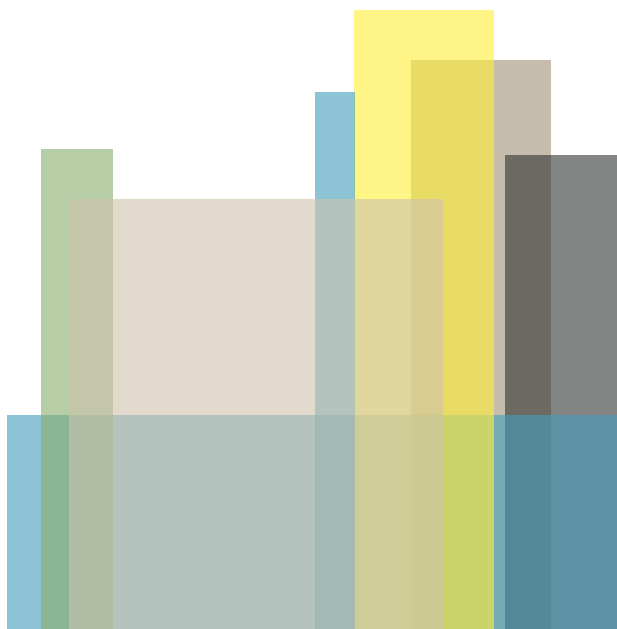

KUNGL. VITTERHETS HISTORIE
OCH ANTIKVITETS AKADEMIEN

KONFERENSER 74

UNIVERSITETSRANKNING OCH BIBLIOMETRISKA MÄTNINGAR

KONSEKVENSER FÖR FORSKNING
OCH KUNSKAPSUTVECKLING

Universitetsrankning och bibliometriska mätningar: konsekvenser för forskning och kunskapsutveckling

Sammanställning av *Ulrika Waaranperä*

Redaktionsgrupp: *Göran Hermerén, Kerstin Sahlin & Nils-Eric Sahlin*

Konferenser 74

KUNGL. VITTERHETS HISTORIE OCH
ANTIKVITETS AKADEMIEN

Universitetsrankning och bibliometriska mätningar: konsekvenser för forskning och kunskapsutveckling. Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien, *Konferenser 74*. Stockholm 2011, 47 sidor.

Abstract

Rankings and bibliometric measurements are proliferating. Appraisals of this kind also frequently provide the basis for initiating academic partnerships, promotion and hiring decisions as well as the allocation of resources. This report summarizes discussions and presentations held in May 2010 on this development. The discussion especially highlighted the limitations in measuring research quality in the humanities and social sciences. At the same time it is pointed out that measurement problems are in no way confined to the humanities. Quantification of research in medicine, the natural sciences and technology has also been shown to give misleading results. Creativity – innovative research – does not normally rate highly. An equally important theme concerns the impact that widespread ranking and bibliometrics can be expected to have on the conditions for researchers and their research – and, in extension, for the quality of research and the formation of knowledge as a whole.

Key words

Bibliometrics, research quality, rankings, humanities, social sciences.

© 2011 KVHAA

ISBN 978-91-7402-403-6/pdf

ISSN 0348-1433

Utgivare Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien
Box 5622, SE-114 86 Stockholm, Sweden
<http://www.vitterhetsakad.se>
Omslag Lars Paulsrud
Översättning David Jones
Distributör eddy.se ab, Box 1310, SE-621 24 Visby
<http://vitterhetsakad.bokorder.se>
Tryck Motala Grafiska AB, Motala, 2011

Innehåll / Contents

RAPPORT FRÅN ETT HELDAGSSEMINARIUM	7
<i>Om rankningens ökade utbredning: en bakgrund</i>	8
<i>Rankning: här för att stanna?</i>	10
<i>Human- och naturvetenskaper: varför missgynnas humaniora och samhällsvetenskap i rankningarna?</i>	11
<i>Vem äger frågan? Om hur kvalitet bör mätas</i>	15
<i>Hur gör man för att mäta rätt saker?</i>	18
<i>I vilken riktning utvecklas rankningen?</i>	21
REPORT FROM A ONE-DAY SEMINAR	24
<i>The increasing proliferation of rankings: a background</i>	25
<i>Ranking: here to stay?</i>	27
<i>Humanistic and natural sciences: Why do the humanities and social sciences fare so badly in rankings?</i>	28
<i>Who owns the question? How quality should be measured</i>	32
<i>How to measure the right things?</i>	36
<i>In what direction is ranking developing?</i>	39
PROGRAM – SEMINARIER / SEMINARS	41
DELTAGARFÖRTECKNING / LIST OF PARTICIPANTS	42

Rapport från ett heldagsseminarium – Vitterhetsakademien den 5 maj 2010¹

Sammanställning av *Ulrika Waaranperä*

Rankning och bibliometriska mätningar har blivit en del av universitetens vardag och universitetens styrning. Bedömningar av forskningens och forskares kvalitet uttrycks många gånger i termer av citeringsanalyser och andra bibliometriska mått. Sådana bedömningar läggs också till grund för bland annat initiativ till samarbeten, sakkunnigprövningar, resursfördelningsbeslut och lönesättning av individer. Också fördelningen av statens resurser till universitet och högskolor baseras i delar på bibliometriska analyser. Debatten om vad som egentligen mäts är livlig, samtidigt som användningen av rankning och bibliometri breder ut sig alltmer.

Debatten har i huvudsak handlat om mätproblem. Går det att mäta vetenskaplig kvalitet på det sätt som görs? Vilken kvalitet mäts? Ger dessa mätningar en rättvis och på lång sikt hållbar bedömning av kvalitet? Ett viktigt tema i debatten om och kritiken av rankning och bibliometri är att humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning inte kan mätas med de vanliga metoder som står till buds. Humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning utesluts också i många rankningar och bibliometriska mätningar, eller den mäts än mer schablonmässigt än övriga discipliner. Samtidigt bör påpekas att svårigheterna att mäta ingalunda stannar vid humaniora. Också inom medicinsk och naturvetenskaplig teknisk forskning har man påvisat hur mätningarna kan leda snett. Kreativitet – vetenskapligt nyskapande – ges i regel inga särskilda poäng.

Viss forskning kring utbredningen av rankningar och bibliometri samt om orsaker till denna utbredning har startats, men det rör sig fortfarande om forskning i förhållandevis blygsam skala – åtminstone satt i relation till utbredning och diskussion kring dessa former för mätning. Ett väl så viktigt tema, som fått än mindre uppmärksamhet i forskning och allmän debatt, rör vilka konsekvenser den utbredda rankningen och bibliometrin kan förväntas få för forskares och forskningens villkor – och i förlängningen också för forskningens kvalitet och för kunskapsutvecklingen i stort, framför allt på lång sikt. Det är angeläget att seriöst reflektera och diskutera den skisserade

¹ Symposiet arrangerades av Göran Hermerén, Kerstin Sahlin och Nils-Eric Sahlin. Seminarieprogrammet återfinns på s. 41.

utvecklingen. Kan rankingar och bibliometri mäta forskningskvalitet, och vad gör dessa mätningar med kunskapens utveckling och med forskningens kvalitet?

Rankningen av och jämförelserna mellan universitet och högre utbildningar har ökat explosionsartat och kopplas nu allt närmare finansieringen. Den svenska regeringen har till exempel utformat en kvalitetsbaserad del i resurstilldelningssystemet för högskolor och universitet till en del baserat på bibliometri.² Frågan för seminariet var om de rankingar som finns i dag alls mäter kvalitet – och, om inte, hur kvalitet då ska mätas. Genom att samla sakkunniga från universitetsvärlden var intentionen att bidra till debatten om rankingen och de konsekvenser den på sikt kan tänkas få för forsknings- och kunskapsutvecklingen. Nedan följer en sammanfattning av dagens seminarier, enligt de huvudsakliga teman som diskuterades.

Om rankingens ökade utbredning: en bakgrund

Under 2000-talet har de internationella rankingarna blivit fler, men även nationella rankingar har fått ökad uppmärksamhet. Den globala ambitionen har varit att beskriva fältet, men rankingarna har lånat medial logik och medial exponering för att presentera utbildning och forskning som globala fält (Wedlin) och det övergripande syftet att mäta och jämföra har placerat bibliometriska mätningar som en självklar del av sakkunnigbedömningar och utvärderingar. Om rankingen från början var ett fenomen som framför allt uppmärksammades i media, har den i dag flyttat in i hjärtat av universitetens och högskolornas styrning och ledning (K. Sahlin).

Rankning definierar högskolor och universitet som konkurrerande enheter, och högskolorna använder sig av den för att positionera sig: rankingen sätter lärosätet på kartan och ger det i bästa fall en elitstämpel. Prestige, rykte och image ställs i tydligare fokus och större resurser läggs på PR och varumärkesskapande (Wedlin). Rankingen baseras på föreställningar om jämförbarhet och konkurrens och skapar tydliga förebilder och ideal, där ständigt topprankade Harvard har blivit en fixstjärna. Detta har bidragit till en utbredd imitation, där högre lärosäten i sin strävan att hamna högre upp i rankingen alltmer börjat likna varandra.

Imitationsbeteendet får också genomslag för forskningen och för hur forskningsresultat publiceras, vilket kan resultera i utslätande tendenser, något som Nils-Eric Sahlin observerat inom filosofin. European Research Index for the Humanities (ERIH) rankar 400 filosofiska tidskrifter, varav majoriteten är engelskspråkiga. För att inkluderas i rankingen har tidskrifter inte bara anpassat utgivningsspråk utan också ämnesval och publiceringsfrekvens efter ERIH:s kriterier. Följden är en konvergens mot det utslätade. Är detta sant för vetenskaplig *publicering*, är det möjligen också bara en tidsfråga innan det börjar gälla även för forskare, som i stället för att uppmuntras till självständighet och briljans uppmuntras att befinna sig i fällan för att kunna mätas med andra.

² Regeringens Proposition 2009/10:139, *Fokus på kunskap – kvalitet i den högre utbildningen*. Stockholm den 19 mars 2010.

Ursprungligen syftade rankningen till att ge studenter vägledning vid val av utbildning. I Nordamerika har rankningar av professionella utbildningar inom juridik och företagsekonomi varit vanliga. 1999 utvecklade *Financial Times* en internationell rankning av Handelshögskolor och 2003 började professor Liu vid Jiao Tong universitetet i Shanghai att ranka universitet. *Times Higher Education (THE)* – som står för den, vid sidan av "Shanghairankningen", i dag kanske mest uppmärksammade rankningen – gjorde sin första rankning 2004. Det senaste bidraget till rankingssystem kommer från EU som 2008 upphandlade konstruktionen av ett multi-ranksystem.

Managementutbildningar (MBA) var den internationella rankingens första sfär där den rankingsutveckling som nu sker för andra utbildningar, och som är övergripande för högskolor och universitet, påbörjades redan under slutet av nittiotalet. Rankningen av MBA-utbildningarna har stärkt synen på utbildningen som en vara: det handlar om att få valuta för pengarna och om att öka universitetens *output* i form av studenternas anställningsbarhet. Det här är värden som *kan* vara relaterade till utbildningarnas kvalitet – men de behöver inte vara det. Olika rankingsmetoder har fått kritik både för godtyckliga mätmetoder och för att de säger för litet om vilken kvalitet ett lärosäte egentligen håller. Kritiken har genererat nya rankingsmetoder, och nya mått har framtagits för att bryta den trend av undervärdering av humanistiska och samhällsvetenskapliga forskningsfält som de traditionella rankingsmetoderna, vilka förlitar sig på bibliometriska mått, har gett upphov till. Dock verkar rankningen som fenomen vara här för att stanna. Nya rankingsområden växer fram hela tiden och de finns på agendan i de flesta nationella och internationella organisationer som arbetar med högre utbildning.

Sammantaget med den långsiktiga globaliseringstrenden och den ekonomiska krisen har Lissabonstrategin resulterat i att ansvarsutkrävande och kostnadseffektivitet har blivit allt mer centrala värden för akademisk utbildning och forskning: det handlar om att få valuta för pengarna. Med sin kunskapsproduktion och utbildning av morgondagens experter, professionella och forskare ska lärosätena bidra till Lissabonstrategins mål att Europa ska bli världens mest konkurrenskraftiga ekonomi (Barkhoff). Även om ett effektivt utbildningssystem som bidrar till att stärka Europas konkurrenskraft är berättigade krav från såväl politiker, skattebetalare som finanssärer, kvarstår frågan hur universiteten ska bidra – och, för humanvetare: vilken är humanvetenskapernas³ roll i detta?

Vem ska äga frågan? Vem avgör efter vilka kriterier en rankning som ska mäta och främja kvaliteten inom högre utbildning ska vara formulerad? Och om kopplingen mellan rankning och kvalitet inte är otvetydig: vad händer när rankningen kopplas till finansieringen? Avståndet mellan forskningen och dess styrning har ökat såtillvida att universiteten har förlorat frihet i förhållande till den politiska nivån. Det innebär att behovet av utvärdering ökar, men det reser också frågan om vem som egentligen sätter forskningsagendan och bedömer kommande trender: vad händer med en forskning som styrs av politiker i stället för av de sakkunniga?

³ "Humanvetenskaperna" används i denna rapport, liksom vid seminariet, som en samlingsbeteckning för humaniora och samhällsvetenskap.

Rankning: här för att stanna?

Rankning har blivit en del av universitetens verklighet och praktik. Så svarar till exempel 76 procent av universitetens rektorer att de anser rankning vara viktigt,⁴ 68 procent anger att de har gjort strategiska positioneringar för att förbättra sina rankingsresultat.⁵ Det är dessutom ett faktum att rankning inte bara påverkar ett lärosätes rykte utan också kan ödelägga det.⁶

Rankning har starka kopplingar till flera omgivande fenomen i samhället, bland vilka Björn Stensaker urskiljde framför allt fem. För det första har avregleringen av högre utbildning gett rankningen *marknadsreglerande funktioner* genom att förse statliga beslutsfattare med information. För universitetens del har det inneburit en anpassning av administrativa system och indikatorer för att matcha rankningens agenda, samt att långsiktig planering har försvårats genom marknadens mer kort-siktiga logik. *Globaliseringens* frikopplande av högre utbildning från nationella kontexter har, för det andra, också både ökat behovet av och möjliggjort internationell rankning. För universiteten betyder detta att nationella policys och målformuleringar blir mindre viktiga än placeringar i internationella rankningar och val av strategiska, internationella samarbetspartners. Det har också skett en förskjutning av utbildning som "kultur" i riktning mot utbildning som "ekonomi". För det tredje hänger rankningen samman med granskningens större betydelse: rankning ska inte ses som minskad styrning (*governance*) utan som *en annan form* av styrning, där staten är intresserad av resultat såsom kvalitet, effektivitet och kompetens. För universiteten betyder detta att ökad vikt läggs vid image – och att det blir viktigare att stärka det "politiskt korrekta universitetet", varför riskhantering får större tyngd. På det här sättet blir rankningen, för det fjärde, en del av universitetens *identitetsskapande* eftersom den förser lärosätena med en bild av hur omgivningen ser på dem. Det här betyder att rankningen kan driva fram radikala förändringar, också inom universitetens interna organisation. I det svåröverblickbara *kunskapssamhället* kan rankningen, slutligen, fungera som ett filter som bestämmer vad som är viktigt att satsa på och inte. Rankning kan också betyda en demokratisering av universiteten: i alla fall så tillvida att studenter och finansärer får ett större inflytande över hur verksamheten är organiserad.

Phil Baty, biträdande redaktör för *Times Higher Education*, menade att rankning behövs därför att den uppmuntrar till förändring på områden som direkt förbättrar studenternas lärande, och till samarbete och utbyte mellan institutioner över nationella eller områdesmässiga konventioner. I frånvaron av formella ackrediteringssystem fyller rankningen ett tomrum i länder där mekanismer för ansvarsutkrävande saknas.

Vilka praktiska implikationer har då rankningen haft för universitetssystemet i stort? För många lärosäten handlar det om att bli större och bredare, vilket gynnar

⁴ D. J. Levin, "The uses and abuses of the US news rankings", *Priorities* 20 (Fall/Autumn) 2002.

⁵ Ellen Hazelkorn, "Impact and Influence of League Tables and Ranking Systems on Higher Education Decision-Making", *Higher Education Management and Policy*, vol. 19, no. 2, 2007.

⁶ CHERI, *Counting what is measured or Measuring what counts?* April 2008/14. HEFCE issues paper 2008.

dem i klassificeringen: till exempel högskolor i Sverige som gärna vill bli klassificerade som universitet. I bland annat Finland, Danmark, Storbritannien och Frankrike har lärosäten slagits samman. För universitet har också fokus förskjutits i riktning mot försök att utmärka sig genom excellens.

Rankning är – enligt många (men inte allas) åsikter – här för att stanna, varför kunskapen om rankning behöver öka. Vilka är till exempel relationerna mellan *input-output* ifråga om högre utbildning: hur ska utbildningens *resultat* (i form av anställningsbarhet etc.) mätas? När har rankningen betydelse för institutioners och studenters val och beteenden? Vilka är rankningens alternativ med avseende på styrning (*governance*), ansvarsutkrävande och kvalitet?

Human- och naturvetenskaper: varför missgynnas humaniora och samhällsvetenskap i rankningarna?

På senare år har förutsättningarna för humanvetenskaperna genomgått en radikal förändring. Fram till för 10–15 år sedan fanns fortfarande forskare som kunde förlita sig på relativt stabila anställningar och som själva valde sina specialiseringar utan hänsyn till extern finansiering. Deras forskning fick ofta stor genomslagskraft, men bland en begränsad grupp av andra experter, medan den förblev mer eller mindre osynlig för den bredare allmänheten. I dag har grundfinansieringen minskat, relativt sett, då forskningen finansieras mer och mer på basis av projekt, vilket ökat behovet att rationalisera och på att specialisera sig på det lönsamma. Detta sätter press på universitetsvärlden i stort, men ställer humanforskningen i ett särskilt utsatt hörn, eftersom humanvetenskaperna är svårare att utvärdera med gängse metoder. En övergripande förklaring till mätningarna kan ges av kunskapssamhällets framväxt, vilket förstärkt kopplingarna mellan makt och kunskap. Frågan om kunskapens styrning får större tyngd, och också mätningen av kunskap blir viktigare. Däremot är det tvivelsutan så att den hårdare mätningen kan leda till dysfunktionella resultat – också med avseende på kontroll och makt – om den är förenklad och ensidig (Myrdal).

Bibliometrins problem

Jürgen Barkhoff redogjorde för vilka anledningarna är till att humanvetenskaperna missgynnas av de gängse forskningsmetoder som HERA⁷ listar. När det gäller de största bibliometriska undersökningarna finns humanvetenskapernas huvudsakliga publiceringsform, monografin, över huvud taget inte med. Eftersom humanvetenskapernas forskningsprocesser är långsammare jämfört med naturvetenskapernas, ändras också citeringarnas förutsättningar. Medan den genomsnittliga genombrottstiden för naturvetenskaplig forskning är tre till fem år, är den för humanvetenskaperna

⁷ HERA. *Feasibility Study: The Evaluation and Benchmarking of Humanities Research in Europe*. January 21, 2008.

fem till femton år. Då radikal forskning ofta behöver ännu längre tid innan den får genomslag, missgynnas den också av bibliometriska mätningar och citeringsindex. Samtidigt uppmuntrar citeringsrankning också till forskningsmässiga överdrifter: en kontroversiell bok om August Strindberg har större chans att citeras flitigt än en mer försiktigt formulerad bok. Humanforskningens nytta kan vara svårare att ringa in, eftersom den mer sällan resulterar i en specifik produkt utan snarare riktar sig mot en icke-specificerad publik (exempelvis historia). HERA:s slutsatser blir:

För tillfället kan inte de metoder som utvecklats för att utvärdera naturvetenskaplig forskning med bibehållen tillförlitlighet appliceras på humanvetenskaperna.⁸

Men bibliometrin skapar också problem för naturvetare. För att uppnå högsta bibliometriska poäng, skapas incitament för forskare att publicera sina arbeten för tidigt och att publicera samma rön i flera artiklar. Nackdelen med så kallad *salamipublicering*, dvs. att forskare delar upp sina resultat i ”minsta publicerbara enhet” för att få ut så många publikationer som möjligt från en studie, är att forskningsfälten blir allt svårare att överblicka, och att det blir problematiskt att få fram ens de centrala artiklar som en enskild forskare publicerat. De bibliometriska mätningarna har också resulterat i att antalet författare per artikel har ökat explosionsartat (fenomenet har till och med fått det sjukdomsklingande namnet *polyauthoritis*) och det har också skapat veritabla syndikat av ömsesidiga citeringslöften.

Det ledande bibliometriska måttet sammanställs av Thomson Institute for Scientific Information (ISI), vars index utgår från publiceringen i omkring 10 000 olika tidskrifter. 9 av 10 artiklar i dessa tidskrifter är författade av naturvetare, vilket har gett naturvetenskapliga forskare högre placering i bibliometriska rankningar. Janken Myrdal illustrerade ISI-indexets ensidighet genom att jämföra det med andra tänkbara mått. Om man till exempel ser till Augustpriset och Pulitzerpriset, återfinns 80 procent av pristagarna inom humanvetenskaperna – och då har ändå naturvetenskaperna definierats brett, med inkludering av exempelvis trädgårdshistoria. Ser man till längre biografiska artiklar i *Nationalencyklopedin*, handlar 55–60 procent om humanvetenskapliga forskare.

Slutsatsen är att naturvetenskaperna och humanvetenskaperna är olika – och att ett bibliometriskt mått som inte tar hänsyn till olikheterna förstärker dem. Men vad är det då som skiljer de båda traditionerna åt?

Olika forskningstraditioner

Det är viktigt att i sammanhanget påminna om att humaniora inte är en särskild form av vetenskap. Forskningsprocessen är densamma: *fråga – metod – fastställande av resultat – förklara, generalisera – belägg och sakliga argument*. All kvalitetsmätning av forskning, oavsett om den är humanistisk, samhällsvetenskaplig eller naturveten-

⁸ HERA. *Feasibility Study: The Evaluation and Benchmarking of Humanities Research in Europe*. January 21, 2008, p. 37.

skaplig, måste ta hänsyn till detta. De skillnader som finns mellan traditionerna ska därför inte ses som forskningsmässiga utan är snarare av praktisk karaktär.

Organisation och pengar; kunskap och metoder; data och språk är faktorer där Maria Ågren kunde visa på tydliga skillnader mellan humanistisk och naturvetenskaplig forskning. Medan naturvetenskaplig forskning ofta organiseras i stora forskarlag som är i behov av dyra instrument, bedrivs humanistisk forskning oftare av enskilda forskare och de resurser som krävs är framför allt bibliotek och arkiv. Delvis beror detta på ämnets natur, men det finns också skäl att tro att humanisternas småskalighet beror på att man har gjort en dygd av nödvändigheten och att vår syn på forskningen i själva verket handlar om ekonomi och organisation. Det finns exempelvis ingen naturlag som motsäger att man skulle kunna kartlägga hela världens arvspraxis sedan 1700-talet, precis som man kartlagt DNA, men det är mer tveksamt om någon forskare skulle ge sig på att söka medel för ett sådant projekt. I valet av forskningsfråga kan humanisten – åtminstone den som forskar om sådant som ägt rum i förfluten tid – anses vara mer begränsad än naturvetaren. Även om också naturvetenskapen måste ta hänsyn till förfluten tid genom att inte bara förklara det som händer utan också vad som har hänt, har naturvetaren en teoretisk möjlighet att konstruera experiment, vilket är helt uteslutet för historikern som i stället måste lita till befintligt historiskt material. Därav följer att det ofta blir nödvändigt att ändra forskningsfrågan och anpassa den till vad som utifrån materialet är möjligt att besvara.

Natur- och humanvetenskaperna har också olika traditioner med avseende på skrivande och publicering. Medan artikeln, strikt disponerad och språkligt komprimerad, är den huvudsakliga publiceringsformen för naturvetenskaplig forskning, är böcker och monografier vanligare inom humanvetenskapen. Språket används av humanvetare som ett verktyg i forskningsprocessen, och modersmålet föredras oftare före engelskan, som däremot är naturvetenskapernas vanligaste publiceringsspråk. På humanistisk forskning har också lagts ett ansvar för språkets utveckling vilket sällan faller på naturvetarna. Janken Myrdal låter följande karaktäristiker beskriva skillnaderna:⁹

Naturvetenskap

Artiklar
Avgränsat ämne
Formelartat språk
Komprimerat språk
Alltid på engelska
Strikt disposition: IMRAD
Noter i parentes.

Humanvetenskap

Böcker/monografier
Flytande gränser
Språket ett verktyg
Varierat språk
Oftast på svenska
Friare disposition
Ofta fotnoter eller slutnoter.

Därtill kommer skillnader i läsningen. Medan man inom humanvetenskaperna läser omfattande texter och betonar olika läsmetoder och läshastigheter, kännetecknas naturvetenskaperna av kortare texter som alltid läses mycket noggrant. Här ersätts

⁹ Janken Myrdal, *Spelets regler i vetenskapens hantverk*. Stockholm: Natur & Kultur, 2009.

humanvetenskapernas bildningsideal av ett nyttoideal, där det centrala i det lästa materialet är hur det praktiskt kan tillämpas. Dock visade Janken Myrdal på flera tendenser på att skillnaden mellan human- och naturvetenskaperna i många stycken är på väg att minska. En förändring som bland annat drivs av just de förändrade kvalitetsmätningarna med bibliometrins utbredning.

Om vetenskapernas bidrag till ekonomisk tillväxt

Ifråga om att bidra till ett konkurrenskraftigt kunskapssamhälle får vi inte se humanvetenskaperna som sekundära eller mindre viktiga än de grenar inom naturvetenskaperna som har haft täta kontakter med näringslivet. Inom humanvetenskapernas ansvarsområde ligger i stället att värna det kritiskt analytiska tänkandet, den komplexa argumentationen, utvärderingskunnande, problemlösning – och ett ansvarstagande medborgarskap.

Humanvetenskapliga utbildningar ger studenterna redskap att förstå och analysera samhällets utveckling och samhällseliga trender ur ett historiskt perspektiv. Och den ekonomiska tillväxten i kreativa industrier såsom webb-design, dataspel och interaktiv tv, är lika beroende av studenter från humanvetenskaperna som av naturvetare, tekniker och ingenjörer.

Det finns en bred föreställning om att humanistiska vetenskaper skulle vara mindre lönsamma än tekniska industrier, vilket inte alltid är sant: 2003 omsatte den kreativa och kulturella industrin i EU 654 miljarder euro, vilket var mer än informations- och kommunikationsteknologin omsättning på 541 miljarder, och mer än dubbelt så mycket som bilindustrin omsatte (271 miljarder euro) (Barkhoff).

Men det finns också faror med ett alltför ensidigt fokus på de kortsiktiga ekonomiska vinster som forskningen genererar. Vi måste hela tiden fråga oss vad universiteten är till för – den frågan ställs också i en LERU-promemoria. Svaret ger en antydning om att när kortsiktig lönsamhet ställs i centrum, riskerar kreativ mångfald och djupare förståelse att hamna i skymundan:

Framgångsrik forskning, vare sig det gäller naturvetenskap, humaniora eller samhällsvetenskap, är beroende av en kultur och individuella attityder som värdesätter nyfikenhet, kritiskt tänkande, serendipitet [förmågan att upptäcka saker av en slump], kreativitet och genialitet.¹⁰

[Vår] instinkt att förstå, att hitta mening, att kartlägga oss själva, våra handlingar och världen, är allmänmänsklig. [...] Därför är de delar av universitetsforskningen som ägnar sig åt människan som individ och som en del av ett kollektiv (det vill säga, humaniora och samhällsvetenskap) lika viktiga som naturvetenskap och teknik, och de är lika centrala för samhällets väl.¹¹ [*Min översättning*]

¹⁰ Geoffrey Boulton & Lucas Colin, *What are universities for?* LERU-paper, League of European Research Institutes, September 2008, s. 10.

¹¹ Ibid. s. 17.

Vem äger frågan? Om hur kvalitet bör mätas

När det gäller att bedöma kvalitet i liten skala är kunskapen stor inom universitetsvärlden och för detta finns ett gemensamt regelverk – i huvudsak *peer review*-systemet. Vad som är nytt är behovet av att bedöma kvaliteten i stor skala: både över hela världen i en disciplin, eller över alla discipliner på ett universitet. När skalan expanderar så kraftigt, börjar det allt mindre handla om att bedöma och allt mer om att mäta (Ågren). Det blir också praktiskt svårt att hitta och anlita sakkunniga. Men det finns exempel på försök att utveckla mer storskaliga system för registrering av humanistiska publikationer, till exempel ERIH, The European Reference Index in the Humanities, som är konstruerat av sakkunniga från den europeiska forskarvärlden. Även om ERIH har mött kritik, står det som ett exempel på att forskarvärlden tagit fasta på kritiken som riktats mot rankningens effekter och försökt formulera ett alternativ.

Maria Ågren påpekar att indirekta mått, som bibliometriska mätningar, har sina fördelar. När till exempel en artikel publiceras i en vetenskaplig tidskrift betyder det att den håller en viss kvalitet. Däremot reser indirekta mått två frågor: måste humanistisk forskning missgynnas av storskalig kvalitetsmätning och påverkar storskaliga kvalitetsmätningar verksamheten negativt? Den humanistiska forskningen behöver inte per automatik missgynnas av storskaliga mätningar, men den *är* svårare att mäta, eftersom den ofta är småskalig och ofta kännetecknas av en långsam kunskapstillväxt med få tydliga genombrott. Då den humanistiska forskaren sällan kan utropa "Heureka!" kan det också vara svårt för en utomstående betraktare att se kunskapstillväxten, vilket förstärks av fenomenet med forskningsfrågor som modifieras under forskningsprocessens gång. En annan faktor av betydelse är språket. Modersmålet är ofta den humanistiska forskningens språk, vilket kan begränsa bidraget till forskningen i stort. Detta är dock inte en fråga om forskningens kvalitet utan handlar mer om ämnets allmängiltighet – och att öka kunskapen i allmängiltiga ämnen är inte nödvändigtvis värt mer än att öka kunskapen i ett smalt ämne.

Avslutningsvis konstaterade Ågren att när mätresultaten kopplas till resursfördelningen leder det oundvikligen till ändrade beteenden. Om resultatet blir en uppsjö av arbeten som är svåra att överblicka, eller att kvaliteten sjunker när publiceringstakten stiger, då är dessa beteendeändringar problematiska. Ett ökat publiceringstryck riskerar också att skapa negativ stress, särskilt för yngre forskare med osäkra anställningsvillkor.

I diskussionen restes flera frågor: om det är forskningsvärlden som ska äga frågan – vilka utgör då forskningsvärlden? Och hur ska man motverka och möjligen komma ifrån dagens tendenser där forskningsvärlden själv snarare uppmuntrar än motarbetar rankingspraktiker vars resultat tenderar att blir kontraproduktiva om de inte rättmätigt väger in forskningens kvalitet? Exempelvis är det till viss del forskarsamhället självt som arbetat för publiceringar och skapat ett system av citeringar, och att forskningen anpassas för att öka jämförbarheten förstärks av forskarvärdens benägenhet att "citera dem som är som vi". Samtidigt kan rankning betyda en avprofessionalisering: att forskarvärldens kunskap om vad som är god forskning ignoreras.

Mäter ranking kvaliteten?

Rankning skapar problem eftersom den missar många av forskningens mål. Globaliseringsargumentet för ranking baseras på att den internationella konkurrensen mellan lärosäten när det gäller studenter, personal och finansiering har ökat, och att rankingen ser till att resurserna fördelas i enlighet med hur bra universiteten och högskolorna presterar. Rankingens praktiska problem är enorma, vilket illustreras av föregående avsnitt – men därtill visade Peter van den Besselaar på en rad teoretiska problem. För att rankingen ska påverka fältet på ett gynnsamt sätt, måste den utgå från kriterier som kan relateras till systemets mål – och då måste dessa definieras. Annars kommer ranking att handla om positionering snarare än om kvalitetsutvärdering. Det är också hela tiden viktigt att fråga sig vilka effekter ranking får på människors beteende och hur det i sin tur påverkar rankingens funktion. Insynen i vilka faktorer rankingen väger in skapar utrymme för lärosätena att vara strategiska. Och när tyngdpunkten förskjuts från hur bättre kunskap ska produceras till hur positionen i rankingen ska höjas, menade Arne Jarrick, är det ett ytligt tecken på att universitetsvärlden är korruperad och har frångått sitt ursprungliga vetenskapliga syfte.

Linda Wedlins studier av ranking av handelshögskolor¹² gav inga tydliga belägg för kopplingen mellan ranking och kvalitet. Snarare än att hamna högt på rankingarna genom att utforma de bästa utbildningarna, handlar det om att spela spelet: alltså att skapa sig en identitet och en position som gör att man rankas högt. Vid en ytlig granskning tycks det vara tre faktorer – med oklar koppling till kvalitet – som avgör ett lärosätes placering i dagens rankingar. Framgångsreceptet är att vara stor, gammal och rik (Jarrick). Det ställer flera frågor till världens lärosäten: vad är *god* forskning, vad kännetecknar en *bra* högskola, och ytterst: vem äger frågan om vi ska spela det här spelet? (Wedlin). Ett talande exempel på rankingars ofullkomlighet när det gäller att mäta kvalitet togs upp i diskussionen. En nyligen genomförd svensk ranking visade att den bästa humanistiska och samhällsvetenskapliga forskningen bedrevs vid Handelshögskolan <www.urank.se> – ett lärosäte som inte har någon humanistisk fakultet och bara ett fåtal samhällsvetenskapliga ämnen.

Kan den goda vetenskapen mätas med citeringar?

En och en halv miljon vetenskapliga artiklar produceras årligen inom naturvetenskaperna i dag, vilket gör fältet oöverblickbart men också ställer frågan om hur man ska kunna urskilja vad som är bra i omedelbart fokus. Enligt Arne Jarrick har svaret ofta varit "citering", vilket är ett enkelt svar. Men det har genererat en utveckling i tangentens riktning som, om den fortsätter, kommer att innebära att ingen ägnar sig åt utvärdering av forskning – det kommer bara att finnas någon som utformar algoritmen för bibliometrisk mätning. Rankningsfixeringen har fört diskussionen bort ifrån det

¹² Linda Wedlin, *Ranking Business Schools: Forming fields, identities and boundaries in international management education*. Edward Elgar, Cheltenham, 2006.

vi menar med god vetenskap – och vad som gynnar eller missgynnar god vetenskap. Forskningsvärldens hållning måste vara att om universitetsrankning *inte* gynnar god vetenskap, då finns det ingen anledning att medverka till den.

Arne Jarrick ställde upp tre grundförutsättningar för den goda kunskapen. För det första måste vi tro på vetenskapens möjlighet – alltså gå i klinch med den postmoderna kunskapskritiken. Dessutom måste vi, för det andra, tro att den vetenskapliga kunskapen är nyttig för människorna. Men detta betyder inte att den enskilde forskaren ska tänka i nyttighetstermer – hon eller han bör drivas av nyfikenhet. För det tredje måste det finnas en möjlighet till generaliserbarhet på makroplanet – och återigen handlar det här om forskningskollektivet och inte om den enskilde forskarens strävan.

Ovanstående tre förutsättningar ställer krav på reliabilitet och validitet som måste gälla all forskning, oavsett om det handlar om dåtidsvetenskaperna (de historiska) eller nutidsvetenskaperna, mellan vilka det finns grundläggande skillnader i studieobjekt och därför i metoder. Kvaliteten i forskningens resultat bör däremot kunna avgöras genom samma tre faktorer, nämligen: dess pålitlighet, långsiktiga betydelse och bidrag till kunskapstillväxten – och här är inte bara ny forskning av vikt, utan också forskning som replikerar tidigare forskning.

Det finns en mängd omgivande och ofta subjektiva kvalitetsdrivande eller kvalitetsförstörande faktorer som avgör huruvida forskning anses vara kvalitativ eller ej. Exempelvis har resultat som är potentiellt ideologiskt laddade svårare att bli bedömda som kvalitativa om de företräder en impopulär ideologi. Hur styrd forskningen är av rädslan för kritik har också betydelse, vilket beror på den omgivande forskarvärldens fördomsfullhet/fördomsfrihet. På motsvarande sätt spelar det omgivande samhällets reaktioner på forskningsresultaten roll för hur forskningens kvalitet bedöms. Hur länge vi pläderat för något spelar också in, liksom allvaret i forskningens konsekvenser: vissa uppfinningar kan helt enkelt vara samhällsfarliga (Jarrick). Samtidigt mår forskningen bra av att forskarsamhället håller en humoristisk distans till sin verksamhet. Då blir det ingen katastrof om man misslyckas, och misslyckanden är en central del av forskningens framsteg (N.-E. Sahlin, Jarrick). Slutligen har graden av möjlighet att avgöra om resultaten är korrekta en betydelse för om forskningens kvalitet värnas eller förstörs.

I vad mån är då citeringsmått verkligen kvalitetsdrivande? Här handlar det alltså inte om huruvida *forskarna* har något att vinna på dem för egen del, utan om de gagnar forskningens kvalitet. När forskningens resultat ska mätas kan man använda sig av indirekta eller direkta mått. Problemet med de direkta måtten är att det blir väldigt mycket att mäta, samtidigt som läsning är en *garant* för att få ordentlig bekantskap med det material man ska bedöma.

När det gäller indirekta mått har det norska systemet försökt korrigera det systematiska undervärderandet av de humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnena genom att inkludera monografier. Men det norska systemet är fortfarande vad som kan kallas ett *utbudsmått* som mäter den forskning som publicerats. I stället behövs ett slags *efterfrågemått*, där forskarvärlden avgör vilken forskning som är värd att uppmärksamma. Ett sådant behövs eftersom utbudsmåtten får dysfunktionella kon-

sekvenser för forskningen i form av överproduktion och salamipublicering. Problemen är kända bland bibliometriker, vilka försöker konstruera system för att undvika dem – men man riskerar hela tiden att skapa nya korrupperingsproblem och opportunistiska mönster (Jarrick).

Rankning och kreativitet: en ofrånkomlig motsättning?

Lärosätena har tre uppgifter, nämligen att vara kunskapsskapande, kunskapsbevarande och kunskapstraderande. Av det följer att utvärderingar av högskolor och universitet borde mäta dessa tre. Nils-Eric Sahlin ställde frågan om kreativitet verkligen går att mäta? För att mätbarhet alls ska vara möjlig måste det som mäts ha ett determinerande och icke-urartande värde – till exempel att olika objekt eller omständigheter ges samma värde. Både bevarande och överförande är i en viss mening enkelt mätbart. Men när det gäller skapande, om vi med detta menar kreativitet, hamnar man i ett 1- eller 0-läge: antingen är man kreativ, eller så är man det inte. Man kan vara antingen begreppskreativ eller regelkreativ, men båda handlar i grunden om att avlägsna eller lägga till saker till det existerande systemet. Vetenskaplig kreativitet är en sak – produktivitet en helt annan. Våra mätmetoder belönar produktivitet, missar eller bortser från kreativitet.

Ett problem i sammanhanget är att regler är värdebaserade. Att mäta något är subjektivt och handlar inte bara om bedömningar. Alltför många regler för kvalitetsmätning tenderar att resultera i att det mätbara och det konventionella ställs i förgrunden på bekostnad av det kreativa, inspirerade och spontana. Arne Jarrick var delvis av en annan mening och menade att kreativitet som engångsföreteelse visserligen inte är mätbar – det är däremot upprepade kreativitet. Kreativitet kan dessutom stå i vägen för uthållighet. Ytterst handlar diskussionen därför om vilken forskning man vill ha: ska den i första hand vara nyskapande eller ska den erbjuda variationer på ett inarbetat tema?

Hur gör man för att mäta rätt saker?

Om revideringen av Times Higher Educations rankningskriterier

Times Higher Education's tidigare rankningskriterier var *peer reviews*, anställdas utvärderingar, citeringar per fakultetsmedlem, lärar–student-kvot samt andel internationella studenter och internationell fakultet. De var problematiska på flera sätt. Fram till 2009 låg Harvard ständigt i topp och de 16 första placeringarna innehades av lärosäten från USA eller Storbritannien. Från ett år till ett annat kunde vissa lärosäten också avancera på ett spektakulärt sätt, vilket indikerar att mättekniken fångar in irrelevanta förändringar vid sidan av de genuina.

Times Higher Education har identifierat särskilda svagheter för citerings- och *peer review*-mått. *Peer review* bygger på tidigare prestationer snarare än nuvarande, vilket innebär att ryktet lätt kan få en oproportionerlig betydelse. *THE's* tidigare

mått för *peer review* var problematiskt, eftersom det konstruerades utifrån enkätutskick där svarsfrekvensen var låg, samtidigt som det inte var entydigt om enkätfrågorna verkligen ringade in vad man avsåg att mäta. Eftersom *peer review* utgjorde 40 procent av *THE*:s mått fick bristerna alldeles för stort genomslag i resultatet.

Citeringsindexet gav naturvetenskaperna otillbörliga fördelar jämfört med humanvetenskaperna, eftersom det inte viktades efter de olika disciplinernas publiceringstraditioner. Rankningen tittade också på kvoten studenter–lärare, men det är oklart vad den säger om undervisningens kvalitet. På samma sätt berättade måttet för andelen internationella studenter och personal mer om kvaliteten hos studenterna och de anställda än om lärosätet.

Förutom förbättrade datainsamlingsmetoder har *THE* också, enligt Phil Baty, ändrat måttets sammansättning till att väga in följande:

- Antalet anställda akademiker, inklusive andelen av internationellt ursprung.
- Andelen personal som endast arbetar med forskning.
- Antalet antagna studenter på grundnivån, inklusive andelen internationella studenter.
- Antalet examina på *bachelor*-nivån.
- Antal antagna doktorander, inklusive andelen finansierade av ansökningsbara stipendier.
- Antal doktorsexamina.
- Institutionens totala medel.
- Forskningsmedel från offentliga anslag och stiftelser samt från industri och handel.

The European Multi-rank project: ett försök att skapa ett rankningsmått som tar hänsyn till mångfald

När EU-kommissionen upphandlade konstruktionen av ett nytt system för universitetsrankning gick uppdraget till CHERPA network¹³. Frans Kaiser från CHEPS, som medverkar i nätverket, förklarade att idén med det nya rankingssystemet är att det ska utvecklas av användarna – lärosäten, studenter, finansierare – och anpassas till deras behov. Måttet ska också fånga in mångfald på olika plan, såväl över ett fält som mellan olika fält, hela tiden på basis av normativa kriterier.

Ett enhetligt rankingssystem för all högre utbildning och forskning över hela världen är inte önskvärt och antagligen omöjligt att konstruera, vilket är en syn som är vitt utbredd inom universitetetsvärlden. I stället behöver jämförbara institutioner

¹³ CHERPA, Consortium for Higher Education and Research Performance Assessment, består av följande organisationer och institut: CHE – Centre for Higher Education Development (Gütersloh, Germany); Center for Higher Education Policy Studies (CHEPS) at the University of Twente (Netherlands); Centre for Science and Technology Studies (CWTS) at Leiden University (Netherlands); Research division INCENTIM at the Catholic University of Leuven (Belgium); Observatoire des Sciences et des Techniques (OST) in Paris; European Federation of National Engineering Associations (FEANI) och European Foundation for Management Development (EFMD).

identifieras och rankingens instrument tillämpas för att jämföra dessa. Målet är att rankingsmetoden ska fånga in flertalet dimensioner: lärande och utbildning, forskning, kunskapsutbyte, internationell orientering, regionalt engagemang. Perspektivet måste fånga in flera områden samtidigt och ta hänsyn till både input, utbildnings- och forskningsprocesser samt resultat och prestationer (Kaiser).

Rankningen av institutioner kommer att ta hänsyn till följande faktorer:

- Antalet post-doc. anställningar
- Citeringsmått anpassat till genomslag inom forskningsfältet
- Ofta citerade forskningspublikationer
- Nationella forskningspublikationer
- Ämnesöverskridande forskning
- Forskningsutgifter
- Internationella priser och stipendier
- Publicering
- Tydliga beföringsscheman
- Forskningsfinansiering från sökta anslag
- Forskningsrelaterade resultat.

Rankningen av forskning kommer att ta hänsyn till:

- Citering – anpassat till genomslag inom forskningsfältet
- Ofta citerade forskningspublikationer
- Nationella forskningspublikationer
- Tvärvetenskaplig forskning
- Publicering
- Doktoranders produktivitet
- Studentnöjdhet med avseende på forskningsorienterade utbildningsprogram
- Publikationer utgivna i samarbete med industrin.

Möjliga fördelar med det nya U-ranksystemet är, enligt Kaiser, att det kommer att vara tillgängligt för fler studenter samtidigt som de interaktiva inslagen också bättre kommer att möta arbetsmarknadens olika behov. U-rank tar också hänsyn till regional specialisering. Vidare påpekade Kaiser att det är positivt att EU, i och med Multi-rank-satsningen, trots Bolognaprocessen vill betona mångfalden i det europeiska utbildningssystemet. De nuvarande rankingssystemen har kritiserats för att de fokuserar på institutioner men negligerar variationerna inom dem, att de gynnar traditionell forskning på bekostnad av nyskapande och att indikatorerna är så övergripande att de missar många specifika värden.

I diskussionen uppmärksammades att ett potentiellt problem med konstruktionen av U-rank är att den modelleras på företagsekonomiska utbildningar och civilingenjörsutbildningar, vilket inte är särskilt väl valda fält om man vill skapa en ranking som passar samhällsvetenskaplig och humanistisk forskning.

Rekommendationer från HERA och Europakommissionens utvärderingsgrupp

Jürgen Barkhoff påpekade att HERA rekommenderar en utvärdering som inte stirrar sig blind på kvantitativa resultat, utan väger in forskningens genomslag i en vidare samhällelig bemärkelse och som tar hänsyn till olika discipliners särarter. Liknande rekommendationer lämnades tidigare av den av Europakommissionen tillsatta gruppen för utvärdering av forskning, exempelvis:

1. Syfte och publik bör klargöras innan utvärderingen påbörjas, och det är en fördel om forskare involveras i utvärderingsprocessen.
2. Utvärdering av kunskapskluster snarare än hela institutioner, med hänsyn till ämnesmässiga och historiska skillnader.
3. Bibliometriska mått kan användas men bör kombineras med *peer review*.
4. Förmågan att koppla samman forskning med undervisning bör också värdesättas i utvärderingarna.

Utvecklingens riktning, i fråga om forskning och utvärdering, ställer krav på universiteten att fylla motstridiga roller om forskningens integritet ska bevaras samtidigt som dess mätbara samhällsnytta säkras. Samtidigt som humanvetenskaperna demonstrerar sin nyckelroll i formerandet av kunskapssamhället måste de försvara sitt inneboende värde. Och samtidigt som nya relevanta och innovativa forskningsfält behöver lyftas fram, behöver den långsiktiga grundforskningen försvaras (Barkhoff).

I vilken riktning utvecklas rankningen?

Rankning må vara en nyhet som kommit för att stanna, men den likriktning av högre lärosäten och utbildningar som den tycks föra med sig är inget nytt fenomen. Under flera sekel var det Berlin som stod modell för samtliga höga lärosäten i Europa. I den bemärkelsen är anpassningen till rådande rankningsnormer ett konservativt fenomen (Per-Arne Bodin).

Det är också utomordentligt svårt för enskilda universitet och högskolor att undvika anpassningen. Den som prioriterar forskningens och utbildningarnas kvalitet efter andra kriterier än de som mäts i rankningarna riskerar att se sin rankningsposition dala. Och den som ställer sig utanför riskerar att förlora sin trovärdighet.

Rankning genererar en rad icke-funktionella praktiker, som i vissa fall försvårar försök att revidera systemet. Exempelvis förstärks problemet med bibliometriska måtts styrka i jämförelse med *peer reviews* av att forskare inte belönas för att ställa upp och göra bedömningar av andras forskning – däremot belönas de för att öka sin egen publiceringsfrekvens (L. Engwall). Det har också visat sig att mer tid läggs på ansökningar av forskningsmedel och utvärderingar av forskningens resultat på bekostnad av den tid som kan ägnas åt forskningen. Tillspetsat kan detta beskrivas

– med Jürgen Barkhoffs ord – som att de bästa forskarna kommer att vara de som skickligast administrerar sin forskning. Eftersom rankningen definierar studenter som kunder är det inte svårt att tänka sig att de också kommer att börja bete sig som kunder, varför ett ökat antal fall av rättsliga åtal och stämningar riktade mot lärosäten är att vänta. Och om blicken flyttas bortom Västeuropa och Nordamerika, riskerar rankningen att leda till en *brain-drain* i de fattigare länderna i syd, genom att de högst rankade universiteten i världen drar till sig de största akademiska talangerna också från dessa länder (Stensaker). Men dessa negativa konsekvenser bör inte ses som resultat av rankningen som sådan: tvärtom borde människors medvetenhet om att de granskas kunna vändas till något positivt genom ett mätsystem som uppmuntar goda praktiker (Ågren).

Beslutsfattare måste lära sig att rankning inte löser urvals- och prioriteringsproblem utan bara erbjuder information. En väg ut kan vara att blicka bortom universitetsvärlden när man ställer sig frågan vilken nytta forskning gör. Janken Myrdal föreslår att forskningens genomslagskraft i skönlitteraturen, på museer och i populärvetenskapen borde betonas ytterligare, och Arne Jarrick påpekar att det också handlar om att få statsmakterna att glömma den stenhårda (ekonomiska) nyttoaspekten genom att få dem tillräckligt intresserade av – och göra dem nyfikna på och stolta över – humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning.

I sina avslutande kommentarer framhöll Göran Hermerén att rankning blir mer problematisk ju större enheter den vill jämföra. Rankning av särskilda ämnen eller discipliner kan vara meningsfull, medan rankning av fakulteter blir svårare ju fler olikartade ämnen som ingår i jämförelsen, och rankningen av universitet får så stora validitetsproblem att resultatet kan ifrågasättas.

Vad som egentligen är rankingens syfte förblir ofta oklart. Däremot är frågan om varför en rankingsmodell använder sig av en viss typ av kriterier alltid central: på vilken grundval har kriterierna valts, hur viktas de och varför? Hermerén påpekade, att om vi inte först kommer överens om vad som karakteriserar ett bra universitet, kommer vi aldrig att komma överens om rankingskriteriernas validitet. De bakomliggande värderingarna måste synliggöras. Analogt måste forskarvärlden först enas om vad kvalitet och excellens är innan man kan sluta upp bakom ett rankingssystem som mäter kvalitet och excellens ifråga om forskning, undervisning och förmedling av kunskap. Om rankingsmättet konstrueras utifrån irrelevanta faktorer, riskerar det att förstöra de värden som förknippas med god universitetstradition, framhöll Hermerén. Han pekade också på en rad mätningsteoretiska problem som uppstår då rangordningar som bygger på intervallskalor skall kombineras med rangordningar av andra typer och med multiplikation med koefficienter som förutsätter kvotskalor.

En av de slutsatser som kan dras är att fler rankingar enligt olika, öppet redovisade kriterier alltid kommer att vara att föredra, eftersom det minskar genomslaget som felaktigt utformade rankingskriterier och dåliga mättekniker får på vetenskapens kvalitet. Medan goda mätmetoder måste ta hänsyn till olika ämnesdiscipliners

särarter, finns det ett behov av att påminna om att såväl human- som naturvetenskaperna har ett gemensamt ansvar som blir större allteftersom informationsmängden i kunskapssamhället ökar. En reaktion mot kunskapssamhällets överblickbara informationsflöde är det framväxande ”okunskaps-samhället”, som skapas när människor söker svar och kunskap i *new age*, astrologi och andra pseudovetenskaper. I bemötandet av dessa tendenser och när det gäller att sprida kunskap som kommer ur forskning har de samlade vetenskaperna ett gemensamt ansvar.

Report from a one-day seminar – The Royal Swedish Academy of Letters, History and Antiquities, 5 May 2010¹⁴

Summary by *Ulrika Waaranperä*

Ranking and bibliometric measurements have become part of the everyday routine and governance of universities. The assessment of research and the standing of researchers is often expressed in terms of citation index and other bibliometric data. Appraisals of this kind also frequently provide the basis for initiating academic partnerships, promotion and hiring decisions, allocating resources and setting individual salaries, for instance. State funding for higher education is also to some extent based on bibliometric analyses. Discussions about what is actually being measured are heated, while at the same time the use of ranking and bibliometric data is becoming increasingly widespread.

The debates deal mainly with problems of measurement. Is it possible to gauge the quality of research using the method adopted? What quality is being measured? Do these measurements provide a fair and in the long run sustainable assessment of quality? One important theme in the debate about ranking and bibliometrics is that research in the humanities and social sciences cannot be measured using the ordinary methods available. Research in these areas is also often excluded from many rankings and bibliometric analyses or is assessed using methods that have been developed to suit other disciplines, with very different kinds of publication patterns, research traditions etc. At the same time it should be pointed out that measurement problems are not confined in any way to the humanities. Quantification of research in medicine, the natural sciences and technology has also been shown to give misleading results. Creativity – innovative research – does not normally rate highly.

Some research has been started into the spread of rankings and bibliometrics as well as the causes, but it is still relatively modest in scale – at least in relation to the extent of these forms of measurement and the discussion they have aroused. An equally important theme, which has attracted the attention of fewer researchers and in the general debate, concerns the impact that widespread ranking and bibliometrics can be expected to have on the conditions for researchers and their research – and

¹⁴ The seminar was arranged by Göran Hermerén, Kerstin Sahlin and Nils-Eric Sahlin. See the programme for the seminar on p. 41.

in extension for the quality of research and the formation of knowledge as a whole, above all in the long term. It is important to reflect seriously and discuss the developments envisaged. Can ranking and bibliometrics gauge research quality and what effect do these measurements have on the development of knowledge and research standards?

There has been an explosive growth of rankings and assessments of research, universities and higher education systems and they are now linked more closely to funding. The Swedish government has, for example, introduced a quality based factor in the allocation of resources to higher education institutions.¹⁵ The question posed at this one-day seminar was whether the rankings that now exist measure quality at all – and if not, how quality should then be measured. This gathering of experts from the world of higher education was intended to contribute to the debate on ranking and the long-term consequences it could be expected to have for research and knowledge formation. A summary of the seminar is offered below, based on the main themes discussed.

The increasing proliferation of rankings: a background

During the 21st century international rankings have increased in number and national rankings have also attracted greater attention. The global ambition has been to describe the field, but media logic and coverage of these rankings have led to the presentation of education and research as a global field (Wedlin) and the overriding intention of measuring and comparing means that bibliometric data now play a given role in referee's assessments and evaluations. If ranking was initially a phenomenon that mainly attracted media attention, today it plays a central role in higher education governance and administration (K. Sahlin).

Ranking defines higher education institutions as competing units and they use it to position themselves: ranking puts higher education institutions on the map and for those defined to be on the top it signals their élite standing. With the rankings greater focus is placed on prestige, reputation and image and significant resources devoted to PR and brand imaging (Wedlin). Ranking is based on beliefs that comparability and competition create explicit models and ideals, and Harvard with its consistent leading position has become a polestar. This has contributed to widespread imitation in which the endeavours of the higher education institutions to improve their positions have begun to lead to their increasing similarity.

Imitative behaviour has also had an impact on research and how research findings are published, which can result in loss of variety, as observed by Nils-Eric Sahlin. The European Research Index for the Humanities (ERIH) ranks 400 philosophical journals, the majority of them published in English. To gain inclusion in its ranking, the journals have not only adapted the language of publication but also the topics covered

¹⁵ Regeringens Proposition [Government Bill] 2009/10:139, *Fokus på kunskap – kvalitet i den högre utbildningen*. Stockholm March 19, 2010.

and the frequency of issue to meet the ERIH criteria. The result is convergence to a norm. If this now applies to scholarly *publication*, it is possibly only a question of time before it begins to affect researchers as well, who will be encouraged to downplay independence and brilliance by the lure of being able to be compared to others.

Originally ranking was intended to provide students with guidance in their choice of programmes. In North America ranking of professional schools in law and business administration were common. In 1999 the *Financial Times* developed an international ranking of Business Schools and in 2003 Professor Liu at Jiao Tong University began to rank universities. *Times Higher Education* – which today accounts for one of the rankings that attracts most attention – presented its first list in 2004. The most recent contribution to the ranking system comes from the EU, which in 2008 invited tenders for the construction of a multi-rank system.

MBA programmes were the first sphere for international ranking and the development of a system, which is now taking place for other programmes and for higher education institutions in general, was already under way at the end of the 1990s. The ranking of MBA programmes has strengthened the view of education as a product: it is a question of getting value for money and raising a university's *output* in the form of its students' employability. These are values that *may* be related to the quality of a programme – but do not have to be. Different ranking methods have attracted criticism of their arbitrary measurement methods and for saying too little about the actual standards maintained by the higher education institutions. This criticism has inspired new ranking methods and new data have been produced to reverse the tendency to undervalue research in the humanities and social sciences inherent in the traditional ranking systems with their reliance on bibliometric data. Ranking seems, however, to be a phenomenon that is here to stay. New rankings are continually emerging and they are on the agendas of most national and international organisations working with higher education.

In conjunction with long-term globalisation trends and the economic crisis, the result of the Lisbon Strategy is that accountability and cost-efficiency have become increasingly central concepts in higher education and research: more for less is the watchword, and it is a question of getting value for money. Through the formation of knowledge and the training of tomorrow's experts, professionals and researchers the higher education institutions are expected to contribute to the attainment of the goals of the Lisbon Strategy to make Europe the world's most competitive economy (Barkhoff). Even if an efficient educational system that helps to enhance Europe's competitiveness is a justifiable demand from politicians, taxpayers and funding agencies, the question remains of what contribution the universities can make – and, for the humanities, what role humanistic research¹⁶ can play.

Who should own this question? Who should decide on the criteria on which to base ranking intended to assess and enhance the quality of higher education? And if the connection between ranking and quality is not unambiguous, what happens

¹⁶ *Humanities* is the term used in this report, as it was at the seminar, to refer collectively to the humanities and social sciences.

when ranking is linked to funding? The gap between research and its governance has widened insofar as higher education institutions have lost their autonomy in relation to the political level. This means that there is a greater need of evaluation but it raises, at the same time, the question of who really sets the agenda for research and assesses coming trends: what happens when research is directed by politicians instead of experts?

Ranking: here to stay?

Ranking has become part of the everyday reality and routines of the higher education institutions. For instance, 76 per cent of vice chancellors polled say that they consider ranking important,¹⁷ 68 per cent state that they have adopted strategic positions to improve their ranking results.¹⁸ It is moreover the case that ranking not only affects an institution's reputation but can also destroy it.¹⁹

There are firm links between ranking and several other phenomena in the surrounding community, of which Bjørn Stensaker defined five first and foremost. To begin with deregulation of higher education has given ranking market regulatory functions in providing national authorities with information. For the universities this has meant adapting administrative systems and indicators to match the ranking agenda and also that long-term planning has become more difficult because of the short-term logic of the market. Secondly, in freeing higher education from national contexts, *globalisation* has also increased the need for and facilitated international ranking. For the universities this means that national policies and mission statements are less important than international rankings and the strategic choice of international partners to cooperate with. There has also been a shift from education as "culture" to education as "economics". The third is that ranking is linked to the greater importance of evaluations: ranking should not be seen as a reduction in governance but as *another form of governance*, in which the state is interested in outcomes such as quality, efficiency and skills. For the universities this means that more emphasis is placed on image – and that it becomes more important to strengthen "political correctness" with greater focus on risk management. In this way ranking becomes, fourthly, part of a university's *creation of identity*, as it enables institutions to see how they are viewed from outside. This means that ranking can set radical changes in motion, within a university's internal organisation as well. In the impenetrable *knowledge society* ranking may, finally, serve as a filter for deciding what it is important to focus on or not. Ranking can also lead to the democratisation of universities: at least in so far as students and those providing funding have a greater say about the organisation of their operations.

¹⁷ D. J. Levin, "The uses and abuses of the US news rankings", *Priorities* 20 (Fall/Autumn) 2002.

¹⁸ Ellen Hazelkorn, "Impact and Influence of League Tables and Ranking Systems on Higher Education Decision-Making", *Higher Education Management and Policy*, vol. 19, no. 2, 2007.

¹⁹ CHERI, *Counting what is measured or Measuring what counts?* April 2008/14. HEFCE issues paper, 2008.

Phil Baty, deputy editor of *Times Higher Education*, claimed that ranking was required because it encourages changes in the field that directly improve student learning as well as cooperation and exchanges between institutions across conventional national or disciplinary demarcations. If official accreditation systems are lacking, ranking fills a gap in countries where there is no mechanism for requiring accountability.

What practical implications then does ranking have for the higher education system as a whole? For many higher education institutions it means becoming larger and more comprehensive to improve the way in which they are classified: for example Sweden's university colleges would dearly like to be classified as universities. In Finland, Denmark, the United Kingdom and France, for instance, higher education institutions have merged. For the universities there has been a shift of focus towards endeavours to stand out for their excellence.

In the eyes of many (but not all) ranking is here to stay and therefore knowledge about ranking needs to be increased. What for instance are the relationships between input-output issues in higher education: how are the *outcomes* (in the form of employability etc.) of programmes to be measured? When does ranking play a role for the choices and behaviour of institutions and students? What ranking alternatives are there with regard to governance, accountability and quality?

Humanistic and natural sciences: Why do the humanities and social sciences fare so badly in rankings?

In recent years the conditions for research in the humanities have undergone radical changes. Up until 10–15 years ago there were still researchers able to rely on relatively stable positions who could choose their specialisations themselves without taking external funding into account. Their research often had a major impact, albeit among a limited group of other experts, while they remained more or less unknown to the general public. Today basic funding has declined, relatively speaking, as research is increasingly financed on a project basis, which has increased the need to rationalise and to specialise on what is profitable. This puts pressure on the research community as a whole but makes humanistic research particularly vulnerable as its subjects are more difficult to evaluate using current methods. One general explanation for these measurements can be found in the growth of the knowledge society, which has strengthened the links between power and knowledge. Issues relating to the governance of knowledge acquire greater importance and measuring knowledge becomes more significant. On the other hand more stringent measurement can undoubtedly lead to dysfunctional results – also in respect of control and power – if it is unsophisticated and one-sided (Myrdal).

The problems of bibliometrics

Jürgen Barkhoff accounted for the reasons for the unfavourable treatment of the humanities in the research methods currently listed by HERA²⁰. The largest bibliometric surveys quite simply exclude the main form of publication in the humanities, the monograph. As research processes in the humanities are relatively slower than in the natural sciences, the conditions affecting citations differ. While the average breakthrough period for research in the natural sciences is three to five years, for the humanities it is five to fifteen. Radical research often needs even more time before it makes its impact and therefore also fails to find favour in bibliometric data and citation indices. At the same time citation ranking encourages scholarly overstatement: a controversial work on August Strindberg is more likely to be cited frequently than a more cautiously worded volume. The value of research in the humanities can be difficult to determine as it is less likely to result in a specific product but is addressed to an unspecified audience (history for instance). HERA's conclusions are:

At the moment the methods developed to evaluate research in the natural sciences cannot be used on the humanistic sciences with the same reliability.²¹

Bibliometrics create problems, however, for natural scientists as well. To attain the highest bibliometric points, researchers are encouraged to publish their work too soon and to publish the same findings in several articles. One drawback is referred to as *salami publication*, i.e. slicing research results into the "smallest possible publishable units", to get as many publications as possible from one study is that it becomes more difficult to survey the research field and problems arise in attempting to find even the most central articles published by an individual researcher. Bibliometric surveys have also led to an explosive increase in the number of authors per article (the phenomenon has also been given the disease-like name of *polyauthoritis*) and this has also created veritable syndicates of mutual citation promises.

The leading bibliometric data is compiled by the Thomson Institute for Scientific Information (ISI), whose index is based on publication in about 10,000 different journals. Nine out of ten of the articles in these journals are written by natural scientists, which has given research in the natural sciences higher bibliometric ranking. Janken Myrdal illustrated ISI's one-sidedness by comparing it with other conceivable data. If one takes the August Prize or the Pulitzer Prize as examples, 80 per cent of the awards go to the humanities – even though here the natural sciences have been broadly defined to include, for instance, the history of gardens. A survey of the substantial biographical articles in Sweden's *Nationalencyklopedin* shows that 55–60 per cent are about researchers in the humanities.

²⁰ HERA. *Feasibility Study: The Evaluation and Benchmarking of Humanities Research in Europe*. January 21, 2008.

²¹ HERA. *Feasibility Study: The Evaluation and Benchmarking of Humanities Research in Europe*. January 21, 2008, p. 37.

The conclusion is that the natural sciences and the humanities differ – and that bibliometric data that fails to take these differences into account magnifies them. But what then are these differences?

Different research traditions

In this context it is important to remember that research in the humanities is not in itself special. The research process is the same: question – methodology – findings – explanations, generalisations – proof and logical argumentation. All measurements of the quality of research – be it in the humanities, social sciences or natural sciences – have to take this into account. The variations that exist between the traditions should not therefore be viewed as research differences but rather of a practical nature.

Organisation and funding; knowledge and methods; data and language are factors for which Maria Ågren could clearly demonstrate differences between research in the humanities and natural sciences. While research in the natural sciences often involves large teams that need expensive instruments, the humanistic researcher more often works alone and the resources needed are above all access to libraries and archives. This is partly due the nature of the disciplines but there are also grounds for believing that the small scale approach in the humanities is often a virtue made of necessity and that our approach to research really concerns economics and organisation. There is for instance no natural law that would make it impossible to map the inheritance practices of the entire world since the 18th century in exactly the same way as DNA was mapped, but it is less likely that any researcher would consider applying for funds for this kind of project. In choosing a research topic, humanists – at least those whose work involves the past – are considered more restricted than natural scientists. Even though natural scientists also have to take the past into account by not only explaining what is happening but also what has happened, they have the theoretical possibility of devising experiments, which is totally impossible for an historian who has to rely instead on existing historical material. This often makes it necessary to modify research questions so that they can be answered using the sources available.

The natural sciences and the humanities also have different traditions when it comes to writing and publication. While the article, with its strict organisation and concise expression, is the main form of publication for research in the natural sciences, books and monographs are more common in the humanities. Language is used by humanists as a tool in the research process and authors often prefer their first language to English, which is on the other hand the principal language of publication in the natural sciences. Humanistic research has also been ascribed a responsibility for linguistic development that natural scientists rarely have to assume. Janken Myrdal uses the following features to describe the differences:²²

²² Janken Myrdal, *Spelets regler i vetenskapens hantverk*. Stockholm: Natur & Kultur, 2009.

Natural sciences

Articles
 Defined topics
 Formulaic language
 Concision
 Always in English
 Strict organisation: IMRAD
 Notes in parentheses

Humanities

Books/monographs
 Shifting boundaries
 Language as tool
 Linguistic variety
 Most often in Swedish
 Organisational freedom
 Often footnotes or endnotes

In addition there are differences in reading. While extensive texts are read in the humanities and emphasis is placed on different methods of reading and reading speeds, the natural sciences are characterised by short texts that are always read carefully. Here the educational ideal of the humanities is replaced by a utilitarian one, where the central value of the material read is how it can be applied practically. Janken Myrdal showed, however, that in many respects the differences between the humanities and natural sciences are in the process of declining – and one cause of this change is precisely the changes in quality evaluations and the growth of bibliometric data.

The contribution made by the sciences to economic growth

We must not regard the humanities as making a secondary or less important contribution to a competitive knowledge society than the fields in the natural sciences that have had close contacts with the commercial sector. The responsibility of the humanities lies instead in upholding critical analytical thinking, complex argumentation, evaluation expertise, problem solving – and responsible citizenship.

Programmes in the humanities equip their students with the tools needed to understand and analyse social development and social trends from an historical perspective. And economic growth in creative industries such as web-design, computer games and interactive television are just as dependent on graduates in the humanities and social sciences as natural scientists, technologists and engineers.

There is a widespread belief that the humanities are less profitable than technological industries, which is not always true: in 2003 the creative and cultural industries in the EU had a turnover of EUR 654 billion, more than in information and communication technology with a turnover of EUR 541 billion and more than twice as much as in the car industry (EUR 271 billion) (Barkhoff). But there are also risks in focusing far too one-sidedly on the short-term economic gains generated by research. We must continually ask ourselves what universities are for – which is also the question posed in a LERU memorandum. The response suggests that focusing on short-term profit jeopardises creative diversity and that more penetrating insights take second place.

Successful research, whether in the sciences, humanities or social sciences, depends upon a culture and individual attitudes that value curiosity, scepticism, serendipity, creativity and genius.²³

[One's] instinct to understand, to find meaning, to map oneself and one's actions and the world, is essentially human. [...] Therefore, those parts of the university and its research which deal with the human being as an individual or as a collectivity (that is, the humanities and the social sciences) are as important as science and technology and are as central to the well-being of society.²⁴

Who owns the question? How quality should be measured

There is a great deal of expertise in the academic world about how to make small-scale appraisals of quality and a shared system of regulations exists for this purpose, basically the peer review system. What is new is the need to make large-scale quality evaluations: both globally within one discipline or of all the disciplines at one university. When the scale is magnified to such an extent, the task becomes less one of evaluating and more a question of measurement (Ågren). It also becomes difficult in practice to find and engage the number of reviewers needed. There are, however, examples of endeavours to develop more comprehensive systems for registering humanistic publications, such as ERIH, The European Reference Index in the Humanities, which has been constructed by experts from the European research community. Even though ERIH has been criticised, it offers one example of how the research community has listened to criticism of the effects of ranking and attempted to develop an alternative.

Maria Ågren points out that indirect measurements such as bibliometrics have their advantages. The publication of an article in a scholarly journal indicates that it has attained a certain standard. On the other hand, indirect measurements raise two questions: do large-scale quality appraisals have to disparage research in the humanities and do large-scale quality appraisals have a negative impact on how research functions? Humanistic research does not automatically have to fare badly in large-scale quality appraisals but it *is* more difficult to quantify as it is often small-scale and often characterised by protracted knowledge formation with few breakthroughs. Because humanistic researchers can rarely cry "Eureka" it can also be difficult for outsiders to discern the creation of knowledge, and this is exacerbated by the way in which research questions undergo modification during the research process. Another significant factor is language. Humanistic researchers often use their first language, which can limit the impact of their findings. This does not, however, call the quality of their research into question but is related rather to the universality of their field – and increasing knowledge in fields of universal interest is not necessarily of greater value than increasing knowledge in a narrow one.

²³ Geoffrey Boulton & Lucas Colin, *What are universities for?* LERU-paper, September 2008. League of European Research Institutes, p. 10.

²⁴ Ibid. p. 17.

Ågren concludes by pointing out that linking the data from measurements to the allocation of funding inevitably leads to changes in behaviour. If the outcome is a flood of productions that it is difficult to take stock of, or that quality declines as the rate of publication rises, these changes in behaviour cause problems. There is also the risk that greater pressure to publish will give rise to negative stress, particularly for younger researchers with insecure terms of employment.

During the discussion a number of issues were raised. If this question is to be owned by the research community – who are the members of this community? And how can current trends be opposed and possibly eliminated when the research community offers encouragement rather than discouragement to ranking practitioners whose results tend to be counterproductive if they fail to include fair assessment of the quality of research? For example, the research community itself has been proactive to some extent in the publication and creation of a citation system, and the adaptation of research to enable comparability has been enhanced by the research community's own tendency to "cite others like ourselves". At the same time ranking can mean deprofessionalisation: that the research community's awareness of what constitutes good research comprises will be ignored.

Does ranking measure quality?

Ranking creates problems as it misses many of the aims of research. The globalisation argument for ranking is based on the growing international competition between higher education institutions for students, staff and funding and the claim that ranking ensures the allocation of resources in relation to their performance. The practical problems of ranking are enormous, as was illustrated in the preceding section, but in addition Peter van den Besselaar demonstrated a number of theoretical problems. If ranking is to have a positive impact on the field, it must be based on criteria that relate to the aims of the system – and then these have to be defined. Otherwise ranking will deal with positioning rather than quality evaluation. It is also important to continuously pose the question of what effects ranking will have on people's behaviour and how this, in its turn, influences the function of ranking. Insight into the factors taken into account in ranking offers the higher education institution scope for strategic manoeuvre. And the shift of institutional focus from how to produce better knowledge to how to raise ranking positions was, according to Arne Jarrick, an external signal that the university world has been corrupted and abandoned its original academic goals. Linda Wedlin's studies of rankings of business schools²⁵ offered no clear evidence of a link between ranking and quality. Rather than gain a top position by developing the best programmes it is more a case of following the "rules of the game": of creating an identity and a position that will lead to a high ranking. A cursory inspection seems to show that there are three factors – with vague links to quality – that determine a higher education institution's position in today's rankings. The recipe for success is to

²⁵ Linda Wedlin, *Ranking Business Schools: Forming fields, identities and boundaries in international management education*. Edward Elgar, Cheltenham, 2006.

be large, old and wealthy (Jarrick). This poses several questions to the world's higher education institutions: what constitutes *good* research, what characterises a *good* higher education institution and, ultimately, who decides the question of whether to join in the game (Wedlin). One eloquent example of the shortcomings of ranking when it comes to measuring quality was cited during the discussions. A recent Swedish ranking showed that the best research in the humanities and social sciences was being undertaken at the Stockholm School of Economics <www.urank.se> – a school that has no humanistic faculty and a very narrow scope of social science disciplines.

Can good research be measured through citations?

In the natural sciences today, one and half million scholarly articles are produced each year, which makes it impossible to survey the field and also immediately raises the question of how the good ones can be identified. According to Arne Jarrick the response has often been "citations", which is a simple answer. But it has generated a tangential development which, if it continues, will mean that nobody will devote themselves to evaluating research – time will only be spent on devising algorithms for bibliometric measurements. The fixation on ranking has led discussions away from what we mean by good research – and what encourages or discourages it. The stance the research community should adopt is that if university ranking does *not* encourage good research there is no reason to take part in it.

Arne Jarrick laid down three fundamental requirements for good knowledge. To begin with we must believe in the possibilities of research – in other words grasp the nettle of the postmodernist critique of science. Secondly, we must also believe that scientific knowledge is beneficial for mankind. This does not mean that each individual researcher must think in utilitarian terms – she or he should be motivated by curiosity. And the third is that there must be the possibility of generalising at the macro level: here again this concerns the research collective and not the endeavours of any individual researcher.

These three requirements demand reliability and validity, which have to apply to all research, irrespective of whether we are dealing with research relating to the past (historical) or the present, between which there are fundamental differences in the objects studied and therefore in methodologies. It should, on the other hand, be possible to determine the quality of research findings using the same three factors: their reliability, long-term significance and contribution to knowledge formation – and here not only new research is important but also research that replicates earlier research.

There are many contextual and often subjective factors that enhance or impair quality and determine whether research is considered to be high quality or not. For example, it is more difficult to assess the quality of findings that could have ideological overtones if they support an unpopular standpoint. The extent to which research is steered by fear of criticism is also important, and this depends on the prejudices or lack of prejudices in the surrounding research community. Similarly, the reactions

of the surrounding community to research findings also affect how the quality of the research is assessed. How long we have been pleading for something can also be important, as can the gravity of the outcome of the research: some discoveries can quite simply be harmful for society (Jarrick). At the same time, research thrives if the research community can maintain a humorous distance from its doings. Then failure is not seen as a catastrophe – and failure is a central ingredient of successful research (N.-E. Sahlin, Jarrick). Finally, the extent to which it is possible to decide whether results are correct affects opinions about the quality of the research.

To what extent does a citation index really promote quality? The question here is not, in other words, whether *researchers* have anything themselves to gain but whether the quality of their research benefits. When the outcomes of research have to be gauged, either indirect or direct measurements can be used. The problem with direct measurement is that there is a great deal to be scrutinised but at the same time perusal guarantees genuine familiarity with the material to be assessed.

Where indirect measurement is concerned, the Norwegian system has attempted to remedy the systematic undervaluation of humanities and social science subjects by including monographs. But the Norwegian system still provides what could be described as *supply data*, which refer to the research that has been published. What is needed instead is *demand data* in which the research community decides what research deserves attention. This is needed because supply data give rise to dysfunctional consequences for research in the form of overproduction and salami publication. Bibliometricians are aware of these problems and are trying to construct systems to eliminate them – but there is always the risk of creating new corruption problems and opportunistic behaviour patterns (Jarrick).

Ranking and creativity: an inescapable opposition?

The higher education institutions have three tasks, to *create* knowledge, *maintain* knowledge and *disseminate* knowledge. Evaluations of higher education should therefore measure all three. But Nils-Eric Sahlin posed the question of whether creativity can really be measured. If measurement is to be at all possible, the object measured must have a determinative and immutable value – for instance different objects or circumstances are ascribed the same value. But when it comes to creativity we find that there is either a 1 or 0 setting: one is either creative or not. One can create either concepts or rules, but both fundamentally involve removing or adding things to the existing system. Research creativity is one thing – productivity something entirely different. The measurement methods we use reward productivity but exclude or ignore creativity.

One problem in this context is that rules are value based. Measuring something is subjective and involves not only appraisal. If there are too many rules for measuring quality, the tendency is to foreground the quantifiable and conventional at the expense of the creative, inspired and spontaneous. Arne Jarrick expressed a some-

what different opinion and claimed that creativity as a one-off event is admittedly not measurable but repeated creativity, on the other hand, is. Creativity can also be an obstacle to endurance. Ultimately this discussion concerns what research we want: should it primarily be creative or offer variations on established themes?

How to measure the right things?

Revision of the ranking criteria used by Times Higher Education

Times Higher Education's earlier ranking criteria were *peer reviews*, faculty evaluations, citation per faculty member, teacher–student ratios and the proportion of international students and faculty members. These were problematic in several ways. Up until 2009 Harvard continually took first place and the top 16 ranks were held by institutions from the USA or the UK. Different institutions could advance spectacularly from one year to the next, which indicated that the measurement technique was incorporating irrelevant changes along with genuine ones.

Times Higher Education (THE) identified specific weaknesses in citation and peer review indices. Peer review is based on previous rather than current performance, which means that reputation can easily acquire disproportionate significance. The problem with the figures in *THE's* earlier peer review was that they were based on a questionnaire which had a low response rate and at the same time it was not totally clear that the questions posed really pinpointed what they were intended to measure. As peer review accounted for 40 per cent of *THE's* assessment, these shortcomings had far too great an impact on the results.

The citation index gave the natural sciences an unfair advantage over the humanistic sciences as it was not weighted to reflect the different publication traditions of the different disciplines. The ranking also took student–teacher ratios into account, although it is not clear what this can say about the quality of teaching. In the same way, the figures for the proportions of international students and faculty members revealed more about the students and the faculty than about the university.

In addition to refining its data collection methods, *THE* has also altered the components it measures by taking the following into account:

- Number of graduates employed, including proportion of international origin.
- Proportion of staff working solely with research.
- Number of first-degree students, including proportion of international students.
- Number of bachelors' degrees awarded.
- Number of Ph.D. students enrolled, including proportion funded by scholarships.
- Number of Ph.D.'s awarded.
- Institution's total funding.
- Research funding from public funding and foundations as well as the commercial sector.

The European Multi-rank project: an attempt to create a ranking system that takes diversity into account

When the European Commission procured the construction of a new system for ranking universities, the contract went to the CHERPA network²⁶. Frans Kaiser from CHEPS, a member of the network, explained that the idea behind the new ranking system is that it is to be developed by its users – higher education institutions, students, funding agencies – and adapted to their needs. Its data must also reflect diversity at different levels, both within one field and between different fields, all the time on the basis of normative criteria.

A coherent ranking system for all higher education and research all over the world is not desirable and probably impossible to construct, which is a widespread view in the academic world. Instead, comparable institutions need to be identified and ranking used as an instrument to compare them. The aim is for the ranking methodology to capture several dimensions: learning and education, research, knowledge transfer, international orientation, regional involvement. The perspective must focus on several areas at the same time and take into account both input, educational and research processes as well as outcomes and performance (Kaiser).

In ranking institutions the following factors will be taken into account:

- Number of post-doc. posts
- Citation indices adapted to impact in the research field
- Frequently cited research publications
- National research publications
- Transdisciplinary research
- Research expenditure
- International prizes and scholarships
- Publications
- Transparent promotion systems
- Research funding awarded as a result of applications
- Research related outcomes

Research ranking will take into account:

- Citation indices adapted to impact in the research field
- Frequently cited research publications
- National research publications
- Transdisciplinary research

²⁶ CHERPA, Consortium for Higher Education and Research Performance Assessment, comprises the following organisations and institutions: CHE – Centre for Higher Education Development (Gütersloh, Germany); Center for Higher Education Policy Studies (CHEPS) at the University of Twente (Netherlands); Centre for Science and Technology Studies (CWTS) at Leiden University (Netherlands); Research division INCENTIM at the Catholic University of Leuven (Belgium); Observatoire des Sciences et des Techniques (OST) in Paris; European Federation of National Engineering Associations (FEANI) and European Foundation for Management Development (EFMD).

- Publications
- Ph.D. student productivity
- Student satisfaction in research-oriented programmes.
- Publications issued in cooperation with industry.

According to Kaiser, the potential benefits of the new U-rank system is that it will be available to more students while at the same time the interactive elements will meet various labour market needs more effectively. The system will also allow for regional specialisation. In addition Kaiser pointed out that it is positive that with this multi-rank system the EU is affirming the diversity of the European educational system despite the Bologna Process. The current ranking system has been criticised for focusing on institutions but neglecting the variations between them, for favouring traditional research at the expense of innovation, and for indicators that are so general that they exclude many specific values.

In the discussions it was pointed out that one potential problem with the construction of the U-rank system is that it is modelled on programmes in business administration and civil engineering, which are not particularly suitable areas if it is intended to create ranking to suit research in the social sciences and humanities.

Recommendations from HERA and the European Commission's evaluation group

Jürgen Barkhoff pointed out that HERA recommends evaluation that does not stare blindly at quantitative results but also takes into account the impact of research in a broader social meaning and considers the specific features of different disciplines. Similar recommendations were issued earlier this year by the group appointed by the European Commission to evaluate research, for instance:

1. Aim and audience should be clarified before the evaluation begins and it is beneficial to include researchers in the evaluation process.
2. Evaluate knowledge clusters rather than entire higher education institutions, taking disciplinary and historical differences into account.
3. Bibliometric data may be used but should be combined with peer review.
4. In the evaluations value should be attached to the ability to link research and teaching.

The direction taken by developments in research and evaluation requires universities to fulfil opposing roles if the integrity of research is to be maintained at the same time as measurable social benefit is to be ensured. At the same time as the humanities demonstrate the key role they play in the formation of the knowledge society, they have to defend their inherent values. And at the same time as new relevant and innovative fields of research are promoted, long term basic research must be safeguarded (Barkhoff).

In what direction is ranking developing?

Ranking may be a novelty that is here to stay: but the standardisation of the higher education institutions and their programmes that it seems to bring with it is not a new phenomenon. For several centuries Berlin was the model for all the higher education institutions in Europe. In this sense, adaptation to the prevailing ranking norms is a conservative phenomenon (Per-Arne Bodin).

It is also exceptionally difficult for any individual higher education institution to avoid adapting. Those that assess the quality of research and education on the basis of criteria that differ from those measured in the ranking systems risk seeing their positions slide. And those that opt not to take part risk losing their credibility.

Ranking generates a number of non-functional practitioners who, in some cases, complicate attempts to revise the system. For instance the problem of the weight of bibliometric data compared to peer reviews is aggravated by the failure to reward researchers for devoting time to the review of the research of others – on the other hand they are rewarded for frequent publication (L. Engwall). It has also transpired that more time is being devoted to applications for research funding and evaluating research results at the expense of the time that can be devoted to research. In its extreme form this can be described – in Jürgen Barkhoff's words – as meaning that the best researchers are going to be those who administer their research most skilfully. As ranking defines students as customers it is not difficult to envisage them beginning to behave as consumers, so that the number of prosecutions and writs against higher education institutions can be expected to rise. And if we shift our gaze away from Western Europe and North America, there is a risk that ranking will lead to a "brain drain" from poorer countries in the south as the highest ranked universities attract the leading academic talents from them (Stensaker). But these negative consequences should not be viewed as the outcome of ranking in itself: on the contrary people's awareness that they are being evaluated could be turned into something positive with a measuring system that encourages good practice (Ågren).

The authorities must learn that ranking does not solve problems of selection and ascribing priorities but merely supplies information. One way out could be to shift our gaze away from the academic world when we pose the question of the benefits offered by research. Janken Myrdal proposes placing greater emphasis on the impact of research in fiction, in museums and in popular science, and Arne Jarrick points out that it is also a question of persuading national authorities to forget the rigid (economic) benefits approach by making them sufficiently interested in – and inquisitive about and proud of – research in the humanities and social sciences.

In his concluding comments Göran Hermerén pointed out that ranking becomes more problematic the larger the units it tries to compare. Ranking specific subjects or disciplines may be meaningful, but ranking faculties becomes more difficult when increasingly dissimilar subjects are compared, while ranking universities involves such major validity problems that the results can be challenged.

The real aim of ranking remains unclear. On the other hand why a ranking model uses a certain type of criteria is always central: on what basis have the criteria been se-

lected, how are they weighted and why? Hermerén pointed out that if we cannot begin by agreeing what characterises a good university, we will never agree on the validity of the ranking criteria. The underlying values must be made visible. Analogously, the research community must first agree on what constitutes quality and excellence before it can endorse a ranking system that measures quality and excellence in research, education and knowledge transfer. Hermerén claimed that if ranking is based on irrelevant measurements, there is a risk that it will destroy the values associated with sound university traditions. He also indicated a number of problems in measurement theory that arise when rankings based on interval scales are combined with rankings of other kinds and the coefficients required for calculating quota scales are multiplied.

One conclusion that can be drawn is that several rankings based on criteria that are openly accounted for will always be preferable, as they reduce the impact of erroneously designed ranking criteria and inadequate measurement techniques on the quality of research. While sound measurement techniques must take the distinctive features of different disciplines into account, there is still a need to point out that the humanistic and social sciences share a responsibility, which is growing as the amount of information in the knowledge society increases. One reaction to the knowledge society's impenetrable flow of information is the emerging "ignorance society", created when individuals seek answers and knowledge in new age, astrology and other pseudo-sciences. Countering these tendencies and disseminating the knowledge derived from research is a responsibility shared by all branches of scholarship.

Translation by *David Jones*

Program – Seminarier / Seminars

- 10.00 Välkomna och introduktion till seminariet
Kerstin Sahlin
- 10.30 De två kulturerna och bibliometri
Janken Myrdal
- Den globala rankingexplosionen
Linda Wedlin
- Att hantera ranking: implikationer för universitetens styrning och verksamhet
Bjørn Stensaker
- 12.30 Lunch
- 13.45 Att mäta kvalitet inom humaniora
Maria Ågren
- The citation craze – a threat against reflective science?
Arne Jarrik
- Mäta produktivitet eller skapa kreativitet
Nils-Eric Sahlin
- 15.45 Kaffe
- 16.15 The European Multirank project
Frans Kaiser
- From the lone scholars to the FP 7 problem solver. The changing environment of Humanities research and its evaluation.
Jürgen Barkhoff
- The increasing role of university rankings; some considerations about their nature and effects.
Peter van den Besselaar
- 18.15 Avslutning och sammanfattande diskussion
Göran Hermerén
- Middag

Deltagarförteckning / List of participants

*** Jürgen Barkhoff**, University of Dublin
Phil Baty, Times Higher Education
*** Peter van den Besselaar**, VU University Amsterdam
Thomas Blom, Karlstads universitet
Göran Blomqvist, Riksbankens Jubileumsfond
Per-Arne Bodin, Stockholms universitet
Dan Brändström, Stockholm
Gunnel Engwall, Kungl. Vitterhetsakademien
Lars Engwall, Uppsala universitet
Leif Eriksson, Uppsala universitet
Danuta Fjellestad, Uppsala universitet
Stig Forneng, Örebro universitet
Johan Fröberg, Vetenskapsrådet
Lena Gerholm, Stockholms universitet
Tina Hedmo, Uppsala universitet
*** Göran Hermerén**, Lunds universitet
Marita Hilliges, Högskolan i Halmstad
*** Arne Jarrick**, Vetenskapsrådet och Stockholms universitet
Anders Jeffner, Stockholm
Inge Jonsson, Stockholm
*** Frans Kaiser**, University of Twente
Staffan Karlsson, Vetenskapsrådet
Sverker Lindblad, Göteborgs universitet
Tore Lund, Chalmers bibliotek
Britta Lövgren, Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond
Klas Malmqvist, Lunds universitet

- * **Janken Myrdal**, Sveriges Lantbruksuniversitet
- John Sören Pettersson**, Karlstads universitet
- * **Kerstin Sahlin**, Uppsala universitet
- * **Nils-Eric Sahlin**, Lunds universitet
- Sven Sandström**, Viken
- * **Bjørn Stensaker**, University of Oslo
- Ulf Sporrøng**, Stockholm
- Karin Svanborg Sjövall**, Utbildningsdepartementet
- Gunnar Svensson**, Stockholms universitet
- Carl Anders Säfström**, Mälardalens universitet
- Daniel Tarschys**, Stockholms universitet
- Ulrika Waaranperä**, Stockholms universitet
- * **Linda Wedlin**, Uppsala universitet
- * **Maria Ågren**, Uppsala universitet

Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademiens serie *Konferenser*

- 1 Människan i tekniskamhället. Föredrag och diskussioner vid Vitterhetsakademiens konferens 25–27 januari 1977. 1977
- 2 Människan i tekniskamhället. Bibliografi. 1977
- 3 Swedish-Polish Literary Contacts. 1979
- 4 Människan, kulturlandskapet och framtiden. Föredrag och diskussioner vid Vitterhetsakademiens konferens 12–14 februari 1979. 1980
- 5 Människan, kulturlandskapet och framtiden. Bibliografi. Ed. Arnold Renting. 1980
- 6 Safe Guarding of Medieval Altarpieces and Wood Carvings in Churches and Museums. A Conference in Stockholm, May 28–30 1980. 1981
- 7 Tolkning och tolkningsteorier. Föredrag och diskussioner vid Vitterhetsakademiens symposium 17–19 november 1981. 1982
- 8 Research on Tropes. Proceedings of a Symposium Organized by the Royal Academy of Letters History and Antiquities and the Corpus Troporum, Stockholm, June 1–3 1981. Ed. Gunilla Iversen. 1983
- 9 Om stilforskning. Föredrag och diskussionsinlägg vid Vitterhetsakademiens symposium 16–18 november 1982. 1983
- 10 J. V. Snellman och hans gärning. Ett finskt-svenskt symposium hållet på Hässelby slott 1981 till 100-årsminnet av Snellmans död. 1984
- 11 Behövs ”småspråken”? Föredrag vid Vitterhetsakademiens konferens den 22 november 1983. 1984
- 12 Altaistic Studies. Papers Presented at the 25th Meeting of the Permanent International Altaistic Conference at Uppsala June 7–11, 1982. Eds. Gunnar Jarring and Staffan Rosén. 1985
- 13 Att vara svensk. Föredrag vid Vitterhetsakademiens symposium 12–13 april 1984. 1985
- 14 Samhällsplanering och kulturminnesvård. Föredrag och diskussionsinlägg vid Vitterhetsakademiens symposium 28 mars 1985. 1986
- 15 Runor och runinskrifter. Föredrag vid Riksantikvarieämbetets och Vitterhetsakademiens symposium 8–11 september 1985. 1987
- 16 The Slavic Literatures and Modernism. A Nobel Symposium August 5–8 1985. Ed. Nils Åke Nilsson. 1987
- 17 Nubian Culture: Past and Present. Main Papers Presented at the Sixth International Conference for Nubian Studies in Uppsala, 11–16 August, 1986. Ed. Tomas Hägg. 1987
- 18 ”1786”. Vitterhetsakademiens jubileumssymposium 1986. 1988
- 19 Polish-Swedish Literary Contacts. A Symposium in Warsaw September 22–26 1986. Eds. Maria Janion and Nils Åke Nilsson. 1988
- 20 Sverige och Petersburg. Vitterhetsakademiens symposium 27–28 april 1987. Red. Sten Carlsson och Nils Åke Nilsson. 1989
- 21 Tradition and Modern Society. A Symposium at the Royal Academy of Letters History and Antiquities, Stockholm, November 26–29, 1987. Ed. Sven Gustavsson. 1989
- 22 Die Bronzezeit im Ostseegebiet. Ein Rapport der Kgl. Schwedischen Akademie der Literatur Geschichte und Altertumsforschung über das Julita-Symposium 1986. Ed. Björn Ambrosiani. 1989

- 23 Bilden som källa till vetenskaplig information. Föredrag vid Vitterhetsakademiens symposium 13–14 april 1989. Red. Allan Ellenius. 1990
- 24 Att tala utan ord. Människans icke-verbala uttrycksformer. Föredrag vid symposium i Vitterhetsakademien 25–26 oktober 1989. Red. Göran Hermerén. 1991
- 25 Boris Pasternak och hans tid. Föredrag vid symposium i Vitterhetsakademien 28–30 maj 1990. Red. Peter Alberg Jensen, Per-Arne Bodin och Nils Åke Nilsson. 1991
- 26 Czesław Miłosz. A Stockholm Conference. September 9–11, 1991. Ed. Nils Åke Nilsson. 1992
- 27 Contemplating Evolution and Doing Politics. Historical Scholars and Students in Sweden and in Hungary Facing Historical Change 1840–1920. A Symposium in Sigtuna, June 1989. Ed. Ragnar Björk. 1993
- 28 Heliga Birgitta – budskapet och förebilden. Föredrag vid jubileumssymposiet i Vadstena 3–7 oktober 1991. Red. Alf Hårdelin och Mereth Lindgren. 1993
- 29 Prehistoric Graves as a Source of Information. Symposium at Kastlösa, Öland, May 21–23, 1992. Ed. Berta Stjernquist. 1994
- 30 Rannsakingar efter antikviteter – ett symposium om 1600-talets Sverige. Red. Evert Baudou och Jon Moen. 1995
- 31 Religion in Everyday Life. Papers given at a symposium in Stockholm, 13–15 September 1993. Ed. Nils-Arvid Bringéus. 1994
- 32 Oscar Montelius 150 years. Proceedings of a Colloquium held in the Royal Academy of Letters, History and Antiquities, Stockholm, 13 May 1993. Ed. Paul Åström. 1995
- 33 August Strindberg och hans översättare. Föredrag vid symposium i Vitterhetsakademien 8 september 1994. Red. Björn Meidal och Nils Åke Nilsson. 1995
- 34 The Aim of Laboratory Analyses of Ceramics in Archaeology, April 7–9 1995 in Lund, Sweden. Eds. Anders Lindahl and Ole Stilborg. 1995
- 35 Qumranlitteraturen. Fynden och forskningsresultaten. Föreläsningar vid ett symposium i Stockholm den 14 november 1994. Red. Tryggve Kronholm och Birger Olsson. 1996
- 36 Words. Proceedings of an International Symposium, Lund, 25–26 August 1995. Ed. Jan Svartvik. 1996
- 37 History-Making. The Intellectual and Social Formation of a Discipline. Proceedings of an International Conference, Uppsala, September 1994. Eds. Rolf Torstendahl and Irmeline Veit-Brause. 1996
- 38 Kultursamanhengar i Midt-Norden. Tverrfagleg symposium for doktorgradsstudentar og forskarar. Førelæsingar ved eit symposium i Levanger 1996. Red. Steinar Supphellen. 1997
- 39 State and Minorities. A Symposium on National Processes in Russia and Scandinavia, Ekaterinburg. March 1996. Eds. Veniamin Alekseyev and Sven Lundkvist. 1997
- 40 The World-View of Prehistoric Man. Papers presented at a symposium in Lund, 5–7 May 1997. Eds. Lars Larsson and Berta Stjernquist. 1998
- 41 Forskarbiografen. Föredrag vid ett symposium i Stockholm 12–13 maj 1997. Red. Evert Baudou. 1998
- 42 Personnamn och social identitet. Handlingar från ett Natur och Kultur-symposium i Sigtuna 19–22 september 1996. Red. Thorsten Andersson, Eva Brylla och Anita Jacobson-Widding. 1998
- 43 Philipp Melanchthon und seine Rezeption in Skandinavien. Vorträge eines internationalen Symposions an der Königlichen Akademie der Literatur, Geschichte und Altertümer anlässlich seines 500. Jahrestages in Stockholm den 9.–10. Oktober 1997. Herausgegeben von Birgit Stolt. 1998

- 44 Selma Lagerlöf Seen from Abroad – Selma Lagerlöf i utlandsperspektiv. Ett symposium i Vitterhetsakademien den 11 och 12 september 1997. Red. Louise Vinge. 1998
- 45 Bibeltolkning och bibelbruk i Västerlandets kulturella historia. Föreläsningar vid ett symposium i Stockholm 27 oktober 1997. Red. Tryggve Kronholm och Anders Piltz. 1999
- 46 The Value of Life. Papers presented at a workshop at the Royal Academy of Letters, History and Antiquities, April 17–18, 1997. Eds. Göran Hermerén and Nils-Eric Sahlin. 1999
- 47 Regionala samband och cesurer. Mitt-Norden-symposium II. Föreläsningar vid ett symposium i Stockholm 1997. Red. Staffan Helmfrid. 1999
- 48 Intuitive Formation of Meaning. Symposium held in Stockholm, April 20–21 1998. Ed. Sven Sandström. 2000
- 49 An Assessment of Twentieth-Century Historiography. Professionalism, Methodologies, Writings. Ed. Rolf Torstendahl. 2000
- 50 Stiernhielm 400 år. Föredrag vid internationellt symposium i Tartu 1998. Red. Stig Örjan Ohlsson och Bernt Olsson. 2000
- 51 Roman Gold and the Development of the Early Germanic Kingdoms. Symposium in Stockholm 14–16 Nov. 1997. Ed. Bente Magnus. 2001
- 52 Kyrkovetenskap som forskningsdisciplin. Ämneskonferens i Vitterhetsakademien, 12–13 november 1998. Red. Sven-Åke Selander. 2001
- 53 Popular Prints and Imagery. Proceedings of an International Conference in Lund 5–7 October 2000. Eds. Nils-Arvid Bringéus and Sten Åke Nilsson. 2001
- 54 The Chronology of Base-Ring Ware and Bichrome Wheel-Made Ware. Proceedings of a Colloquium held in the Royal Academy of Letters, History and Antiquities, Stockholm, May 18–19 2000. Ed. Paul Åström. 2001
- 55 Meaning and Interpretation. Conference held in Stockholm, September 24–26 1998. Ed. Dag Prawitz. 2001
- 56 Swedish-Polish Modernism. Literature – Language – Culture. Conference held in Cracow, Poland, April 20–21 2001. Eds. Małgorzata Anna Packalén and Sven Gustavsson. 2003
- 57 Nationalutgåva av de äldre geometriska kartorna. Konferens i Stockholm 27–28 november 2003. Red. Birgitta Roeck Hansen. 2005
- 58 Medieval Book Fragments in Sweden. An International Seminar in Stockholm, 13–16 November 2003. Ed. Jan Brunius. 2005
- 59 Trygghet och äventyr. Om begreppshistoria. Red. Bo Lindberg. 2005
- 60 Wisława Szymborska. A Stockholm Conference May 23–24, 2003. Eds. Leonard Neuger och Rikard Wennerholm. 2006
- 61 Konsterna och själen. Estetik ur ett humanvetenskapligt perspektiv. Red. Göran Hermerén. 2006
- 62 Litteraturens värde – Der Wert der Literatur. Konferens i Stockholm 26–28 november 2004. Red. Antje Wischmann, Eva Hættner Aurelius och Annegret Heitmann. 2006
- 63 Stockholm – Belgrade. Proceedings from the Third Swedish-Serbian Symposium in Stockholm, April 21–25, 2004. Ed. Sven Gustavsson. 2007
- 64 När religiösa texter blir besvärliga. Hermeneutisk-etiska frågor inför religiösa texter. Red. Lars Hartman. 2007
- 65 Scholarly Journals between the Past and the Future. The *Fornvännen* Centenary Round-Table Seminar, Stockholm, 21 April 2006. Ed. Martin Rundkvist. 2007
- 66 Hela världen är en teater. Åtta essäer om Lars Wivallius. Red. Kurt Johannesson och Håkan Möller. 2007

- 67 Efter femtio år: *Aniara* 1956–2006. Föredrag vid ett symposium i Kungl. Vitterhetsakademien 12 oktober 2006. Red. Bengt Landgren. 2007
- 68 Jordvärderingssystem från medeltiden till 1600-talet. Red. Alf Ericsson. 2008.
- 69 Astrid Lindgrens landskap. Hur landskapets kulturarv förändras, förstås, förvaltas och förmedlas. Red. Magnus Bohlin. 2009.
- 70 Kyrkohistoria – perspektiv på ett forskningsämne. Red. Anders Jalert. 2009.
- 71 Skärgård och örlog. Nedslag i Stockholms skärgårds tidiga historia. Red. Katarina Schöner. 2009.
- 72 Emilia Fogelklou läst i dag. Nio essäer. Red. Anders Jeffner. 2009.
- 73 Saint Birgitta, Syon and Vadstena. Papers from a Symposium in Stockholm 4–6 October 2007. Eds. Claes Gejrot, Sara Risberg & Mia Åkestam. 2010.